Rezoluția Comitetului European al Regiunilor – Anul European al Patrimoniului Cultural 2018

(2017/C 088/03)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR (CoR),

— având în vedere Propunerea Comisiei Europene de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind Anul European al Patrimoniului Cultural ([1]),

I. **RECOMANDĂRI POLITICE**

1. salută propunerea Comisiei Europene de desemnare a anului 2018 ca „Anul European al Patrimoniului Cultural" și subscrie la obiectivele generale și specifice ale acestui an în forma prezentată;

2. consideră că un an european dedicat patrimoniului cultural constituie o ocazie valoroasă de a sensibiliza cetățenii cu privire la necesitatea protejării acestui patrimoniu, de a-l face cunoscut în rândul unui public cât mai larg și de a contribui la atingerea unor obiective comune în context paneuropean ([2]); în plus, Anul European ar trebui să promoveze schimbul de bune practici în ce privește dezvoltarea unor sisteme de gestionare eficiente, contribuția la atenuarea riscurilor aferente dezvoltării urbane și transformării peisajelor și în ce privește combaterea săpăturilor ilegale și a traficului ilegal de bunuri culturale;

3. solicită o abordare cuprinzătoare și vizionară pentru a face din 2018 un An European al patrimoniului european și totodată un prilej de a reafirma deviza europeană, „Unitate în diversitate". CoR își reafirmă intenția de a sprijini Anul European al Patrimoniului Cultural 2018. În acest sens, el se declară gata de a contribui și la activitatea grupului european de coordonare, a cărui instituire este propusă de Comisie în contextul Anului European 2018;

4. recunoaște că sărbătorirea și comemorarea patrimoniului cultural strânge legăturile dintre cetățenii europeni, stimulează creativitatea și promovează cetățenia activă. Prin urmare, promovarea culturii și a patrimoniului cultural este esențială pentru a consolida identitatea și valorile democratice din Europa și a contribui la coeziunea economică și socială. În acest sens, ar trebui ca zonele naturale protejate să fie considerate parte a patrimoniului cultural;

5. salută recunoașterea acordată culturii ca instrument al dezvoltării locale și regionale, precum și valoarea modelelor inovatoare de guvernanță pe mai multe niveluri și de gestionare a patrimoniului cultural; subliniază însă că numirea de coordonatori la nivel de state membre trebuie să reflecte întru totul structurile de guvernanță ale fiecărui stat, inclusiv structurile federale și/sau existența unor regiuni/orașe cu competențe legislative;

6. reafirmă importanța peisajelor ca element de bază al patrimoniului natural și cultural, care are un impact profund asupra identității culturale a cetățenilor Europei; consideră că, în acord cu obiectivele Convenției europene a peisajului și ale Agendei europene pentru cultură, obiectivele generale ale Anului European al Patrimoniului Cultural 2018 ar putea fi îmbogățite prin adăugarea unei puternice componente consacrate dezvoltării teritoriale, sub forma unor strategii regionale și locale în domeniul culturii care să implice promovarea turismului cultural durabil;

7. se așteaptă ca Anul european al patrimoniului cultural 2018 să genereze un impuls pentru creșterea fondurilor din programul COSME disponibile pentru întreprinderile mici și mijlocii din domeniul turismului cultural;

8. se așteaptă ca turismul, și în special turismul cultural și axat pe patrimoniu, să joace un rol important în 2018, având în vedere că reprezintă unul dintre sectoarele economice cu cea mai rapidă creștere din Europa, care acționează ca vector pentru creșterea economică și dezvoltarea la nivel global, creează milioane de locuri de muncă, stimulează exporturile și investițiile și transformă viețile oamenilor;

9. subliniază importanța culturii, ea constituind unul din factorii centrali care atrag turiștii, și subliniază nevoia de a promova patrimoniul cultural și natural al Europei în regiunile, orașele și zonele noastre rurale care ilustrează diversitatea Europei, și de a asigura o mai bună accesibilitate a zonelor în care este greu de ajuns, precum zonele rurale, muntoase sau insulare;

10. reamintește că scopul noii Agende urbane a UE este îmbunătățirea calității vieții în orașe și dezvoltarea unei noi „guvernanțe urbane" și subliniază că parteneriatele ar trebui, de asemenea, să vizeze și alte aspecte-cheie care necesită politici integrate, cum ar fi luarea în considerare a dimensiunii culturale și turistice în dezvoltarea urbană și găsirea unor noi forme de participare, de inovare și de „orașe inteligente" ([3]);

([1]) COM(2016) 543 final.
([2]) COR-2014-05515-00-00-AC-TRA.
([3]) COR-2015-05511-00-01-AC-TRA.

11. evidențiază relațiile strânse dintre patrimoniul cultural și dezvoltarea rurală și solicită zonelor rurale să acorde o mai mare atenție patrimoniului cultural în cadrul strategiilor lor de dezvoltare, întrucât acesta contribuie la păstrarea și crearea locurilor de muncă, la sprijinirea întreprinderilor agricole, la protejarea peisajelor culturale, sprijinind artizanatul și meșteșugurile din mediul rural;

12. reamintește avantajele posibile ale utilizării grupării europene de cooperare teritorială (GETC) în proiectele de guvernanță pe mai multe niveluri, permițând astfel implicarea tuturor actorilor responsabili în guvernanța unui teritoriu transfrontalier sau euroregional ([4]), precum și stimularea cooperării în domeniul culturii, inclusiv în ce privește patrimoniul cultural material și imaterial, cu externalități pozitive asupra altor sectoare, precum turismul și industria;

13. își reiterează sprijinul față de inițiativele „Capitalele europene ale culturii" și „Marca patrimoniului european", precum și pentru Zilele Europene ale Patrimoniului și Premiul Uniunii Europene pentru patrimoniul cultural, și subliniază necesitatea unor sinergii puternice cu activitățile întreprinse în cadrul Anului European 2018;

14. observă că, deși cofinanțarea la nivel european a activităților de sprijinire a Anului European este în acord cu programele existente, în limita posibilităților existente pentru stabilirea priorităților la nivel anual sau multianual, alegerea temei politice a fiecărui An european condiționează într-o măsură semnificativă mărimea pachetului bugetar disponibil. În consecință, apar fluctuații considerabile de la un an la altul în ceea ce privește finanțarea, ceea ce, în unele cazuri, poate pune în pericol șansele de a atinge obiectivele unui An european;

15. reafirmă faptul că, într-o lume tot mai globalizată, cultura poate fi hotărâtoare pentru stabilirea gradului de atractivitate al unui anumit teritoriu și a competitivității acestuia pentru întreprinderi, investitori și persoanele creative și întreprinzătoare;

16. consideră că Anul European al Patrimoniului Cultural 2018 este un reper important în ce privește promovarea strategiei UE pentru relațiile culturale internaționale ([5]);

17. salută accentul pus asupra Orientului Mijlociu în contextul abordării rolului patrimoniului în domeniul relațiilor externe, având în vedere faptul că întreaga regiune a fost grav afectată de distrugerea cu bună știință a comorilor culturale din anumite zone de conflict; este de acord cu ideea de a se promova cooperarea culturală și cu țările care fac obiectul politicii europene de vecinătate și al Parteneriatului estic;

18. subliniază că este esențial ca tinerii să își recunoască, să își înțeleagă și să își aprecieze patrimoniul și să îl simtă ca făcând parte din identitatea lor. În acest sens, solicită adoptarea unei abordări mai proactive în ceea ce privește promovarea patrimoniului cultural european și a diversității sale în rândul tinerilor și al copiilor; recomandă, prin urmare, includerea în programa școlară a unor elemente de educație din domeniile artei, muzicii, teatrului și filmului european, pentru a îmbunătăți cunoașterea patrimoniului cultural material și imaterial al continentului;

19. reafirmă importanța dobândirii unor competențe culturale și creative începând de la o vârstă fragedă, în cadrul sistemului de învățământ, dar și în timpul liber, astfel încât tinerii să poată beneficia pe deplin de noile forme de acces la cultură ([6]);

20. consideră că accesibilitatea are un rol fundamental pentru reușita Anului European al Patrimoniului Cultural 2018; îmbunătățirea posibilităților de acces reprezintă o condiție primordială dacă se dorește totodată creșterea ratei de participare ([7]);

21. își confirmă disponibilitatea de a fi implicat în conceperea unei strategii cuprinzătoare în domeniul comunicării, precum și în organizarea conferințelor, evenimentelor și inițiativelor relevante și se declară gata să faciliteze implicarea cetățenilor și a părților interesate;

22. dorește politici mai active ale UE în domeniile mass-media, al audiovizualului și al TIC, care să vizeze promovarea patrimoniului cultural și lingvistic al Europei;

23. consideră, de asemenea, că este necesară înființarea unei rețele europene a orașelor ce fac parte din patrimoniul umanității, apreciind că acestea reprezintă un patrimoniu comun al tuturor cetățenilor europeni, și că trebuie adoptate măsuri specifice pentru a le conserva și a le face mai bine cunoscute;

([4]) CDR371-2011_FIN_AC.
([5]) JOIN(2016) 29 final.
([6]) CDR 2391/21012 fin.
([7]) CDR3952-2013_00_00_TRA_AC.

24. încredințează președintelui mandatul de a transmite prezenta rezoluție Comisiei Europene, Parlamentului European, Consiliului, președintelui Consiliului European și Președinției slovace.

II. **RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE**

Propunere de decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind Anul European al Patrimoniului Cultural

Amendamentul 1

Considerentul (0)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
	Uniunea Europeană contribuie la păstrarea și la dezvoltarea valorilor indivizibile și universale ale demnității umane, libertății, egalității și solidarității, respectând diversitatea culturilor, limbilor și tradițiilor popoarelor Europei, așa cum se afirmă în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Expunere de motive

Motive evidente.

Amendamentul 2

Considerentul (4)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
După cum evidențiază Comisia Europeană în comunicarea sa „Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european” ([8]), patrimoniul cultural este o resursă comună și un bun al tuturor, care va fi păstrat pentru generațiile viitoare și a cărui protejare este o responsabilitate comună a tuturor părților interesate.	După cum evidențiază Comisia Europeană în comunicarea sa „Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european” ([8]), patrimoniul cultural este o resursă comună și un bun al tuturor, care va fi păstrat pentru generațiile viitoare și a cărui protejare este o responsabilitate comună a tuturor părților interesate. ***În acest sens, articolul 36 TFUE nu se opune interdicțiilor și restricțiilor asupra importurilor, exporturilor sau mărfurilor aflate în tranzit justificate din motive de protejare a unor bunuri de patrimoniu național cu valoare artistică, istorică sau arheologică.***
([8]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european, COM(2014) 477 final, 22.7.2014.	([8]) Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european, COM(2014) 477 final, 22.7.2014.

Expunere de motive

Este important să se reamintească că bunurile care fac parte din patrimoniul cultural național nu intră sub incidența normelor UE privind libera circulație a mărfurilor.

Amendamentul 3

Considerentul (11)

Textul propus de Comisie	*Amendamentul CoR*
Patrimoniul cultural poate juca un rol important în coeziunea comunității într-o perioadă în care diversitatea culturală crește în societățile europene. Noile abordări participative și interculturale ale politicilor în materie de patrimoniu și inițiativele educaționale care atribuie o demnitate egală tuturor patrimoniilor culturale pot crește încrederea, recunoașterea reciprocă și coeziunea socială.	Patrimoniul cultural poate juca un rol important în coeziunea comunității într-o perioadă în care diversitatea culturală crește în societățile europene. ***Siturile cărora le-a fost acordată marca patrimoniului european prezintă o puternică dimensiune europeană, întrucât au fost selectate în virtutea rolului jucat în istoria Europei. Ca atare, ele simbolizează idealurile, valorile, istoria și integrarea europeană și contribuie la strângerea legăturilor dintre Uniunea Europeană și cetățenii ei. Alături de inițiativa „Capitalele europene ale culturii", ele consolidează în rândul cetățenilor europeni sentimentul de apartenență la un spațiu cultural comun. Prin urmare, trebuie să se urmărească complementaritatea cu Anul European al Patrimoniului Cultural.*** Noile abordări participative și interculturale ale politicilor în materie de patrimoniu și inițiativele educaționale care atribuie o demnitate egală tuturor patrimoniilor culturale***, respectând totodată libertatea artelor, în conformitate cu articolul 13 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,*** pot crește încrederea, recunoașterea reciprocă și coeziunea socială.

Expunere de motive

Atât marca patrimoniului european, cât și inițiativa „Capitalele europene ale culturii" sunt instrumente importante pentru promovarea patrimoniului cultural la nivel local și regional și ar trebui să fie recunoscute în mod corespunzător în textul deciziei. Aceeași remarcă este valabilă și în cazul libertății artelor, care este piatra de temelie a creativității europene.

Amendamentul 4

Articolul 2 alineatul (2) litera (k)

Textul propus de Comisia Europeană	*Amendamentul CoR*
încurajarea sinergiilor între Uniune și statele membre, inclusiv consolidarea inițiativelor pentru prevenirea traficului ilegal de bunuri culturale.	încurajarea sinergiilor între Uniune și statele membre, inclusiv consolidarea inițiativelor pentru prevenirea ***săpăturilor neautorizate și a*** traficului ilegal de bunuri culturale.

Expunere de motive

Devastarea siturilor arheologice ca urmare a săpăturilor ilegale are consecințe inestimabile pentru patrimoniul cultural al Europei.

Amendamentul 5

Articolul 4

Textul propus de Comisia Europeană	*Amendamentul CoR*
Coordonarea la *nivel național*	**Coordonarea la *nivelul statelor membre***
Fiecare stat membru numește un coordonator ***național*** responsabil de organizarea participării țării respective la Anul European. Coordonatorul asigură coordonarea activităților relevante la nivel ***național***.	Fiecare stat membru numește un coordonator responsabil de organizarea participării țării respective la Anul European, ***cu respectarea deplină a competențelor conferite autorităților locale, regionale și naționale***. Coordonatorul asigură coordonarea activităților relevante la nivel ***de state membre***.

Expunere de motive

La numirea coordonatorilor la nivel de state membre, trebuie să se ia în considerare structura statelor federale și nivelurile subnaționale de guvernare.

Bruxelles, 12 octombrie 2016.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA